

Dag 2. Cancun > Merida

woensdag 10 juli 1996

De jet-lag maakte het vroege opstaan gemakkelijk. We begonnen te leven bij een heerlijk ontbijt waar we meteen kennis konden maken met het vele lekkere fruit dat ons al was voorspeld.

Om kwart voor acht begon de tocht. Al snel kwamen we bij de Cenote, Xkeken, een grote onderaardse bron waar stalachtmieten en luchtwortels zo'n gewijde sfeer opriepen dat het zwemmen werd afgelast. Enkele vissen dachten daar anders over want de schemerzalm spartelde er in het half duister lustig op los.

Toen begon een rit door het bos, opgeluisterd door de uitleg van Marijke met alle toeters en bellen van een Mexicaanse geluidsinstallatie. Dit keer lukt het dank zij een krul in het snoer. Galmend kwam de informatie tot ons. Stukken cultuurschiedenis met soms onuitsprekelijke namen, geweldige obstakels voor geheugens van overjarige hippies.

In Chitzen Itza maakten we kennis met onze gids. Hij legde ons het balspel uit waarbij het er uiteindelijk niet om ging om het hoofd koel te houden en zelfs niet om het koppie erbij te houden. Het was meer een spel waarbij het er om ging met de bal over de rooie te gaan en het hoofd te verliezen. In elk geval een hele eer en een reïncarnatie maakt veel goed. Onze gids "kept us moving" zodat we veel te horen kregen. Schele maagden die zo stoned als een garnaal en verzwaard met versierselen in een cenote werd afgezonken om regen af te dwingen. Niet scheel geboren maar scheel gemaakt met een balletje op de neus omdat scheel zijn een schoonheidsideaal was.

We hoorden over Edward Thomson die voor \$150.00 het hele terrein kocht en het daarna grondig bestudeerde en zich daarbij soms moet hebben gedragen als een dorsende os die je moet muilbanden. Ku-kul-kan heeft ook nog een andere naam, die ik helemaal niet kan onthouden, maar onze gids vertelde "only guessing" het verhaal dat het mogelijk een Viking geweest was, zodat hij nu als Erik de Noorman in het geheugen gegrift zal blijven. Bij het slakkenhuis werd een astronomisch exposé gegeven, toegelicht met tekeningen over de kunde van de Maya's ("they were smart people") als het ging om de Poolster, het Zuiderkruis en de zonnestanden bij de seizoenwisselingen.

En toen weer de bus en het bos in. Soms zag je onderweg op een paal of een dode boom een gier zitten. Dan verbeelde ik me dat ze meewarig hun kop schudden.

In Merida stond het hotel voor ons klaar. Inclusief zwembad.

's Avonds weer lekker gegeten op het Parque Hidalgo. Tevens een tequila ritueel ondergaan. De ober dwingt je een tequila ad fundum leeg te drinken. Vervolgens wordt je hoofd door elkaar gerammeld onder het uitspreken van iets dat in het Nederlands zoiets moet zijn als "de tequila in de kop schudden we nog eens lekker op". Je hoofd noemen ze daarbij een calebas. Ik vraag me af of je dat mag vertalen met "kersepit".

Anneke en Bram Veefkind.

Dag 3. Merida > Uxmal

donderdag 11 juli 1996

Om 6.15 uur vertrokken we vanuit Merida naar Uxmal

Onder leiding van een gids beginnen we om 8 uur aan het bezoek van dit complex. Fijn om zo vroeg op de plaats van bestemming te zijn. Je kunt dan in alle rust genieten van wat je ziet. Uxmal is gebouwd in Puuc- en Chenesstijl en vooral bekend om de kwaliteit van de mozaïek-decoraties. Omdat dit gebied erg droog was neemt de regengod Chac hier een belangrijke plaats in. Zijn afbeelding is vaak te zien.

De gids begon zijn rondleiding bij de cenote. Deze was van levensbelang voor de Maya's. Het is kunstmatig aangelegd als spaarbekken voor regenwater. De opening in de vorm van een flessenhals, diende om het water zolang mogelijk vast te houden in de cenote.

De piramide van de magiër is door zijn afmetingen indrukwekkend. De ovale vorm apart en verwachtte je niet. De diverse bouwfases zijn herkenbaar in de verschillende bouwstijlen die we ontdekte.

Het nonnenklooster dankt zijn naam aan de spaanse overheersers. Voor de Maya's was het waarschijnlijk een plaats voor bezinning en verdieping. Op de gevels zijn prachtige reliëfs aanwezig. Hierin zit erg veel symboliek. De voorgevel van de west-vleugel ziet er schitterend uit met zijn versieringen van de Chac-maskers, de in elkaar gevlochten slangen, geometrische patronen en bloemmotieven. De troon met baldakijn gaf een extra accent aan de hoofdingang.

Het huis van de schildpadden dankt zijn naam aan de versieringen van de gevel met schildpadden. Zij staan symbool voor het contact van de Maya's met de aarde.

Het huis van de gouverneur bezit een prachtige hoofdingang rijk versierd met reliëfs. De hoofdbedekking van de regent waren quetzalveren en zijn zetel met de dubbelkoppige Jaguar onderstreepten de macht van deze persoon.

De grote piramide is rijk versierd in Puuc-stijl.

Het duivenkot deed je inderdaad aan een duiventil denken. Een heel aparte dakkam. Zoiets verwachtte je niet als je naar andere dakkammen keek.

Het balspel nam ook hier een belangrijke plaats in. Niet dat men direkt aan onthoofden denkt aan het einde van het spel, maar toch. Wie is er bij dit spel winnaar of verliezer?

We hadden een goede rondleiding door een rustige, duidelijke gids.

Hierna begonnen we aan onze trip naar Palenque. Het landschap veranderde onderweg van hellingen met lage bomen en struiken, in een vlak gebied met weilanden. We ontdekten voor het eerst wat veeteelt. Daarna reden we een deel langs de kust, de Golf van Mexico. Het water zag er uitnodigend uit. Jammer dat er vorig jaar een deel van de kust weggeslagen is. De lunchstop is heel welkom. Gastvrije mensen die een prima lunch serveren. Daarna nog even de bus in voor het laatste deel van de reis. Onderweg genieten van het gezicht op de rijstvelden in dit waterrijke gebied van de Chable.

Hotel Maya Tulipanes aan de rand van het oerwoud-onze eindbestemming. Nu nog even de benen strekken.

Leo en Han.

Dag 4.

vrijdag 11 juli 1996

PALENQUE.....

Mild en weldadig en paradijselijk groen ! Bomen die haar overdaad aan prachtige witte bloemen zomaar voor je op de grond laten vallen. Zij heeft genoeg om haar bloemen met jou te delen. En delen doet zij haar stam met de vele planten die haar tot steun- en voedingsbron hebben uitgekozen.

Zo had ik het mij voorgesteld; de tempelcomplexi oprijzend uit weelderig groen. Hoog gelegen op de bergen. Tussen de heuvels verheven boven de gewone wereld. Dichter bij de godenwereld. Was die Waldeck werkelijk zo gek om als "man van de wereld" zich te verheffen op het dak van 1 van de tempels om daar 2 jaar te verblijven als kluizenaar ? Minder in verbondenheid met de wereld, des te meer verbonden met zichzelf of het "goddelijke" in zichzelf ?

Het doet mij denken aan een uitspraak van een andere "man van de wereld" die zich ook uiterlijk terugtrok en dit duidelijke maakte door ook een andere naam aan te nemen. Hij leefde een paar honderd jaar geleden deze Angelus Silesius en zei o.a.: daal in Uzelve af, want om de steend er wijzen, "hoeft niet allereerst naar vreemde landen reizen". Wat die ik hier "inn vreemde landen reizend"?

Palenque is de heilige plek waar men tot inkeer kan komen, waar men kan zijn en verblijven. De kleinere tempels tussen de pyramide van de inscripties en het paleis nodigen je ertoe uit. En het gebeurt ! De mensen gaan er zitten, in stilte, kijken uit over de groene verte, verheven boven de wereld. Dichter bij God. De plek straalt harmonie uit.

Waldeck ? Was die Waldeck nu zo'n fantast om al tekenend het gebied te verkennen en te ervaren dat er overeenkomst is met de Egyptenaren en zelfs met Atlantis ? Waarom zou dit geen rest kunnen zijn van de delen die niet op de bodem van de Atlantische Oceaan liggen ?

Wat de Egyptenaren betreft, zij hadden een zonnecultus evenals de Maya's. Het volk stond onder leiding van de priesters, ze hingen als het ware aan de priester in eerbied. De priester was ook de Farao en "hing" als het ware aan de hemel in verbondenheid met de goden. Hij representeerde de goden op aarde zoals de Maya-priester ook Koning was en in dienst van de Goden. Zo zijn er veel meer overeenkomsten; hun pyramides, hun voorliefdes voor het getal 4, hun dieren als Goden, hun kosmologie, hun astrologie.

Och dat deze Waldeck niet zo'n "fantast" was werd duidelijk in het museum waar o.a. prachtige sculpturen waren maar waar ook duidelijk informatie werd gegeven over het wereldbeeld van de Maya's.

Waldeck - een ziener ? Hij zie voorzag wat andere nog niet zagen, maar wat wij hopenlijk mogen zien ?

Zichtbaar maken de huidige Maya's voor ons hun verborgen cultuur. Als gidsen zijn ze verspreid over het tempelcomplex als kunstzinnige creatieven mensen omgeven zij de tempelcomplexen wanneer zij hun kleurige handwerken tonen en zo wat geld verdienen van ons westerlingen die ooit hun stralende goud kwamen halen om het in onze kluizen van haar glans te ontdoen. Zonnegoud, geworden tot materie, materialisme.

Wat mij rest is gène en eerbied voor de mensen die zoveel moeite doen om hun plaats onder hun zon te mogen behouden.

Marjan van Zeyl-Beuker.

Dag 5. Palenque > San Cristobal de las Casas

zaterdag 13 juli 1996

Vandaag is het onze 5e reisdag in Mexico.

Het vertrek naar San Cristobal de las Casas is rond acht uur. We volgen een mooie weg slingerend door een dal langs een van de dicht begroeide hellingen. Het is mooi weer, onbewolkt. Na ongeveer 30 minuten rechtsaf een smallere weg in, na 1 à 2 km. een waterval, MISOL-HA, waar we foto's maken en de temperatuur van het water voelen; niet koud. We vetrekken weer om negen uur, voor de Baobab-groep die vlak na ons was aangekomen. Het landschap wordt wijder. We passeren diverse dorpjes en gehuchten armoedig, hutjes met planken wanden en zinken daken. We nemen de afslag naar de AQUA AZUL waterval. Aankomst rond 10 uur. Aan de vele verkoopstalletjes ("winkeltjes") en "restaurantjes" kun je zien dat het een touristische plaats is. Nu is het nog heel rustig zo vroeg in de morgen. De blauwe en groene kleuren van het water van de watervallen en stroomversnellingen komen door de vroege ochtendzon goed uit tegen het frisse groen van de struiken en bomen.

Wij (Lenie, Annette en Klaas) lopen het pad omhoog, wat later volgen er nog veel meer van de groep, na ongeveer 1 km. ligt er een hele grote boomstam dwars over het pad, een goede gelegenheid om letterlijk een appeltje te schillen zittend op de boomstam met uitzicht op de stroomversnelling en 't er op volgend meertje. Na een kwartiertje gaan we verder. Het pad volgend met op gezette tijden de "winkeltjes" of een "restaurantje". Het pad wordt na een aantal stroomversnellingen, watervalletjes en verbredingen van de rivier smaller en slechter en houdt op bij een hangbruggetje waarvan de helft van de loopplanken ontbreken. Wijdsbeens de voeten op de kabels voor de planken en de handen aan de kabelleuning moet dit bruggetje genomen worden om het stroompje over te steken. Het lukt en vervolgen het pad dat na ongeveer 500 meter eindigt bij een kabelbaantje, hiermee kun je naar de overkant van de rivier gebracht worden. Een voor een samen met de "machinist" voor 3 peso's per persoon. We informeren met gebarentaal bij de jongens die het kabelbaantje bedienen of je rond kunt lopen. Ze knikken bevestigend. Ik heb zo mijn twijfels want ze maken daarbij een heel wijd omtrekkend gebaar. Het is rond 11 uur en om 14.00 uur moeten we weer bij de bus zijn. We gaan het proberen, lukt het niet dan keren we om en nemen dezelfde weg terug.

Het pad aan de overkant is smal maar heel goed te lopen. Het leidt langs Indianen huizen waarvan enkele in aanbouw zijn en over erven van bestaande huizen. Het is warm zo rond 12.00 uur maar we lopen redelijk in de schaduw, alleen als we door de maisvelden lopen is er weinig schaduw. We klimmen over hekken en steken beekjes over; moeten dan over halve boomstammen balanceren. De rivier is inmiddels al enige tijd buiten zicht en hoor-afstand. De huisjes die we passeren worden steeds primitiever en het pad steeds smaller en onduidelijker. Na passeren van het laatste huisje waar een oud vrouwtje op een paar kleine kindertjes en 2 varkens past, is er nog maar een vaag spoor in het gras. Dat volgen we, het struikgewas wordt dichter en dichter en ineens staan we aan de oever van de rivier, maar van een pad is geen sprake meer. We volgen de rivier een tiental meters maar het struikgewas is ondoordringbaar.

Het besluit valt, we keren om en gaan dezelfde weg terug. Het is half een. Om een uur zijn we weer bij de kabelbaan. De jongens die hem bedienen komen ons lachend tegemoet. Ze zetten ons over. Verder op onze weg terug strijken we neer in de schaduw van een paar grote bomen aan de oever van de rivier voor onze lunch.

Het is erg warm geworden tijdens de terugtocht, drukkend warm. Hoewel de zon volop schijnt lijkt het erop dat 't ieder ogenblik kan gaan regenen. Om tien minuten voor twee zijn we bij de bus.

Om half zeven komen we aan in San Cristobal de las Casas. Bij de Zocalo (stadsplein) stopt onze bus, vlak bij de hoek waar de straat uitkomt waar ons hotel San Martin ligt. Vanwege eenrichting verkeer mag je er vanaf het plein niet inrijden. We stappen uit, het regent nog wat na van een flinke regen- of onweersbui en met onze bagage lopen we het stukje van 50 meter naar ons hotel.

Onze kamers liggen aan een galerij, een open binnenplaats met planten en vogels in kooien. Het is er helder, fris en groen.

Na de informatie van Marijke en een douche gaan we de stad in op zoek naar een geschikt restaurantje. We vinden Terra Madre (een van de aanraders van Marijke) heel vlot, het is vegetarisch, dat lijkt ons wel en besluiten er te gaan eten. Binnen is het vol, want ook de Baobab-groep heeft dit restaurant weten te vinden. We vinden zowaar in de achterkamer vlak bij de keuken nog een tafeltjes voor ons drieën. Een heel leuk serveerstertje helpt ons met handen en voeten, met de keuze van het menu. Het was er gezellig en het eten lekker.

Om half elf terug naar Hotel San Martin voor de eerste van de drie nachten daar.

Klaas Bogstra

Dag 6. San Cristobal > Zinacatan > Chamula > San Cristobal

zondag 14 juli 1996 6e dag.

De ene dag vloeit in de andere over. Zo begon bij ons zondag in een dansfestijn schuin tegenover ons hotel San Martin. De lokatie heette Tequila Bar. We waren daar gekomen na een goed diner in Madre Tierra en enige omzwervingen daarna waarbij wij stootten op een Mexicaans orkest dat buiten op het centrale plein, de Zocalo, mooie muziek maakte waarop naar hartelust gedanst kon worden. Dat laatste gebeurde op grote schaal. We waren met 8 personen van onze groep. Je kon het orkest aan het spelen houden door per nummer 25 peso te betalen. Een levende Juke-box dus. In de Tequila Bar gingen de voetjes pas echt van de vloer vooral de dames lieten zich gretig verleiden door Pedro, de zanger die pikante liederen ten gehore gaf waarop heerlijk gedanst kon worden. De teksten werden op 2 beeldschermen geprofileerd hetgeen ons schorre kelen heeft bezorgd. Allen zongen de liederen uit volle borst(en) mee. Wat een taal is het Spaans dan toch. Het zet je aan tot ongekende vurigheid, waarvan jezelf versted staat dat je het in je had. Van deze gezelligheid zullen wij nooit spijt krijgen ondanks de onvergetelijke fout om tijdens het diner wijn, bier en later cointreau te drinken om vervolgens later op bier over te schakelen.

De meesten van ons begonnen de vroege zondagochtend na een paar uurtjes slaap dan ook kattig kwa geest en dun en vloeiend kwa lichaam, vergelijkbaar met de watervallen van ene dag ervoor.

Tot ons groot geluk vertrokken we zondag 14.7.96 pas om 9.00 uur voor een bezoek aan de Indianendorpen Zinacatan en Chamula. We wilden in het vegetarisch restaurant ontbijten maar dat opende pas om 8.30 uur. We hebben toen gekozen voor Plaza Real pal tegenover ons hotel. Een goede zaak die gedreven wordt door een Zwitser hetgeen je merkt aan de goede organisatie en snelle bediening. De zaak is een combinatie van restaurant en verkooppunt van de betere sieraden en textiel. Onze dames hebben hier moeite om een ontbijt of lunch zonder onderbreking te nuttigen omdat de mooie spulletjes lonken. De Zwitser staat zelf achter de telmachine en drijft z'n Mexicaans vrouwelijk personeel tot ongekende activiteit; een knappe prestatie voor een Zwitser die meestal als stug te boek staat.

In een zeer "comfortabele" bus waarbij het koolmonoxyde gehalte binnen en buiten ongeveer gelijk is begeben wij ons om 9.10 uur op weg naar het eerste dorp Zinacatan. De bus werd bediend door een piloot, een co-piloot gade geslagen door de eigenaar van het toestel. In Nederland zou vanwege de loonhoogte en sociale lasten zo'n rit onherroepelijk tot grote verliezen leiden maar gelukkig niet in Mexico. Bij het invoegen en parkeren ging de co-chauffeur naar buiten om onophoudelijk op de bus te bonken totdat de goede positie was bereikt. Intussen zijn we wat dit betreft al meer gewend doordat we met bussen gereden hebben waarvan de deuren met touwen worden gesloten en de co-chauffeur bij regenval de wasem van de voorruit moet vegen omdat elke vorm van ventilatie ontbreekt. Ik heb de veren van de zitting in mijn achterwerk gevoeld waarbij ik moet aantekenen dat mijn kont ook niet veel voorstelt !

Ik voelde me onmiddellijke thuis in Zinacatan. Van de uitgesproken kleuren kan je niet anders dan vrolijk worden (ondanks de kater!). De eerste kerk die we bezochten kwam op mij een beetje chaotisch over doordat iedereen maar in en uit liep. Dat zegt echter meer over mij dan over de Indianen omdat ik ben opgevoed dat het altijd stil en devoot in de kerk moet zijn. De mis was kennelijk net afgelopen. Vele Indianen kwamen binnen en knielden 5 minuten en vertrokken weer even snel na een kruis geslagen te hebben. Een drie-mans orkest bracht passende klanken ten gehore. De kerkbanken waren alleen aan de zijkant opgesteld zodat in het midden wat meer ruimte overbleef voor de ceremoniën. In de kapel even verder op was de mis nog aan de gang. Ik heb achter in de kerk deze mis ongeveer 10 minuten gevolgd. Ook hier loopt men in en uit. Allemaal veel minder beladen dan bij ons. Ik voelde heel duidelijk waarom ik vroeger als kind zo'n hekel aan de kerk had. Het was stijf, fantasieloos en daardoor duurde een uur een eeuwigheid. Het was mooi om te zien dat de principes van de mis die wij ook kennen worden gecombineerd met eigen rituelen van de Indianen. Voor mij zou de totale ceremonie in waarde gestegen zijn als de priester een Indiaan geweest zou zijn i.p.v. een blanke, die de mis overigens zeer succesvol leidde. Her marktje was kleurvol met vele garens die velen gestimuleerd moet hebben ook weer eens een borduurwerkje op te zetten. Er werd weinig gebeld in Zinacatan waaraan je kon zien dat er andere vormen van inkomsten zijn (bloemen). Het geheel overziend maakt het dorp een gezellige en vredige indruk. Ik kan mij voorstellen dat je op deze manier je zondag besteed als je in de omringende bergen woont. Je gaat met je handel naar de markt en je ziet wel hoe de dag verloopt.. Je buurman doet hetzelfde. Je voert je rituelen uit en hebt er daarna een goed gevoel bij. Geen STRESS omdat men het leven accepteert zoals het komt. Wat een schril contrast met ons die deze rustige achtergrond met open mond en ogen te lijf gingen met als motto kopen, kopen, kopen / hebben, hebben, hebben. Wat een geluk dat wij met deze mentaliteit de lokale bevolking toch nog helpen zodat de verschillende eigenschappen in combinatie toch weer tot iets goed leiden.

Het dorp Chamula geeft een totaal andere indruk. Veel minder kleurig. Het lijkt chaotischer, viezer. De kleur blauw overheerst hier. Het marktplein ziet er vies uit. De gedroogde vis en het vlees dat wordt aangeboden zou ik voor geen geld durven consumeren, maar dat zegt wederom weer meer over mij dan over de aanbieders.

Het ritueel in de kerk was indrukwekkend. De families zaten om een grote hoeveelheid kaarsen (offerplaats) gegroepeerd. Men zat gewoon op de grond, soms op een dekentje. Men zoekt het contact met het hogere door gebeden te prevelen, elkaars hand vast te houden, dieren te offeren. Het offeren van een kip heb ik mogen aanschouwen dat waarschijnlijk plaats vond om de ziekte van een familielid mee naar boven te nemen. Daarna stelt men eieren op die waarschijnlijk het symbool zijn van nieuw leven.

Wat mij sterk opvalt is dat de Indianen geen moeite hebben hun gevoelens en emoties naar elkaar te tonen. Wij zijn dat volkomen verleerd door ons facade-gedrag.

Een goed voorbeeld vond ik de lange rij mannen die met hun vragen en problemen naar voren kwamen. Zo'n ceremonie is bij ons niet meer denkbaar. Ik ga mijn probleem toch niet aan mijn buurman of dorpsgenoot bloot leggen.

Het is duidelijk te zien dat Chamula minder welvarend is dan Zinacatan. Beide dorpen hebben echter iets eigens. We hebben ook de techniek van schietgebedjes mogen aanschouwen. De kerk in Chamula moet 's avonds prachtig om te zien zijn als de verlichting wordt ontstoken. De boog bij de ingang is prachtig gekleurd met allerlei figuren erin.

Conclusie:

Ik had deze dag niet graag willen missen. Ik krijg bij het aanschouwen van deze dorpen heel sterk het gevoel dat ik mijn leven vaak veel te gecompliceerd maak. Voor mij is zo'n bezoek pure therapie. Waar maak ik me toch in vredesnaam zorgen om? Om helemaal niets.... Deze mensen kennen totaal geen staatsverzorging maar zijn op hun manier gelukkig in hun omgeving. Wij willen en moeten teveel. We plannen teveel. Ik ken jonge mensen bij Philips (30 jaar) die al met hun pensioen bezig zijn. Ik geloof dat ik ze maar naar Chamula stuur om te genezen. Relativeer het leven en je wordt gelukkig.

Ger Heupink.

Dag 7. Sumidero Canyon

maandag 15 juli 1995 San Cristobal de las Casas.

Vroeg uit de veren en ontbijten. Het is vandaag erg fris en we gaan varen. Is 't daar niet te koud voor? Het vertrek is om acht uur, maar er is geen bus te zien. Marijke doet navraag. Er is wel een bus, maar geen chauffeur.

Dan komt de bus en wat voor ééééén!

De ruiten zijn gesprongen en worden met plakband bij elkaar gehouden, de stoelen staan in lig-stand, touwen moeten ervoor zorgen dat dat zo blijft, de veren steken uit de zittingen.

De rit naar de Rio Grijalva of Rio Grande de Chiapas is prachtig en hoe dicht er we bij ons einddoel komen hoe warmer het wordt.

Bij aankomst een drink- en plaspaauze. Koffie besteld en Guus espresso. De espresso bleek uiteindelijk hetzelfde te zijn als de koffie (water en nescafé).

Snel insmeren, want de zon schijnt volop. Er waren 2 boten voor ons beschikbaar. De toer over de Rio Grijalvo kon beginnen. De trip is 35 km lang. We scheuren over 't water.

Onderweg was 't prachtig, watervallen, vogels, de begroeiing van het gebergte (de kerstboom), krokodillen, bloemen in 't water (waterhyacint), grotten. In een grot de maagd van Guadeloupe. Hoogste punt 1200 meter in de kloof. Daarna is het tijd om te eten. Lekkere vissoep, maar we moeten wel de helft zelf schoonmaken. De garnalen drijven ongepeld in de soep. Pia moet zelfs voor 2 pellen. Ger wordt verwend.

Dan weer richting San Cristobal. Onderweg werd het steeds donkerder. Het begon te regenen. De wolken hangen tussen de bergen. Een prachtig gezicht (smoky mountains). Na aankomst in San Cristobal hadden we nog een uurtje vrijaf.

Deze tijd moest echter benut worden om van kleding te wisselen, want uit deze bus kwam je niet zonder kleerscheuren (groot gat in de broekrok van Henny).

Daarna op bezoek bij Sergio Castro. Het was wel even zoeken. Sergio heeft een uniek collectie kleding van diverse indianenstammen. Hij vertelde boeiend en we kregen ook nog een diaserie te zien. We zagen waar Sergio zich voor inzet, o.a. het verzorgen van brandwonden, verbeteren van landbouwtechnieken, bouwen van scholen etc. De mee gebrachte spullen zullen bij Sergio zeker op de goede plaats zijn. Het bezoek was de moeite waard.

Als afsluiting van de dag lekker eten, natuurlijk mexicaans. Dan koffers pakken en naar bed.

Servando en Henny Crespo.

Dag 8. Quetzaltenango

woensdag 17 juli 1996 Quetzaltenango - Dorpentocht.

Om 6.00 uur opgestaan. Onze met kranten dichtgeplakte overzijde vereeuwigd en de deur uit om de stad te zien ontwaken. De school bleek om 7.00 uur te beginnen en gezien het aantal vluchtige bezoeken aan de kerk van vele scholieren stonden er nogal wat proefwerken op het programma. Ons viel ook op dat veel meisjes door hun vader of een oudere broer gebracht werden wat nogal opstoppingen veroorzaakte. Aan de poort van een lagere school zagen wij een knappe non staan die door alle leerlingen met een hand en kus begroet werd. In Boniface bleek het huis-ontbijt een copieuze maaltijd te zijn.

Om 9.00 uur vertrokken wij naar het eerste dorp Momostenango waar vooral dekens e.d. werden geweven. De steil verharde zandweg bleek tot veler verbazing beter te zijn dan de zogenaamde hoofdwegen. In Momostenango bezochten wij eerst een textielfabriekje met winkel en de eerste aankopen werden al gedaan en konden meteen de bus in. Van deze zaak naar de markt waar wij onderweg een lange rij voor de "gasmuntjes" zagen staan. De markt was gezellig en kleurrijk en er werden nog heel wat dekens en andere zaken gekocht. Dus moesten er kilo's meer de bus in en dit was nog maar het eerste dorp van de drie !!

Na een dure lunch met halve porties en 2 persoons afrekening op weg naar San Martin Sacatepéquez, na eerst nog vele bussen voorbij te hebben zien trekken. De rit ging nogal moeizaam, maar alle lof voor Carlos, die zich uit de meest idiote situaties wist te redden ! In San Martin werkte de dorpsgong werkelijk perfect want de bus was nog niet gestopt, of van alle kanten stroomden de verkoopsters van doeken, kralen en blouses al toe, terwijl wij op jacht wilden naar mannen in heel speciale kleding. Maar buiten deze vrouwen waren er weinig inwoners te zien. Even verder de straat in bleken er zeer veel bij een viering van de Presbiteriaanse kerk te zijn. De kerstening in dit indiaanse dorp bleek van vele kanten gekomen te zijn, er waren maar liefst 5 geloofsrichtingen duidelijk aanwezig. Voor het voortbestaan van deze Indianen is het te hopen dat gezamenlijke traditie belangrijker is dan "geloof". Op het kerkhof viel mij op dat alleen van degenen die een hoge leeftijd hadden bereikt de geboortedata werden genoemd terwijl op de andere stenen alleen sterfdata stonden. Terug bij de bus troffen we een hele groep vrouwen aan die Marian uitdosten en dus heel wat verkochten.

Via Quetzaltenango naar het derde dorp Zunila. Buiten een flinke wandeling door de regen en over modderige straten was daar helaas weinig te beleven. Toch sloeg Paul juist daar zijn slag en staat er voortaan gekleurd op wanneer hij brood voor de hele familie moet halen.

Terug in Quetzaltenango nog inslaan voor de volgende dag in de "Supermercado". en daarna echt Guatemalaans getafeld, alles even traag ! Onverwachts dus toch nog laat thuis. Maar de laatsten waren wij niet, hè Bram ?
Goedele Kortman

Dag 10. Quetzaltenango > Panajachel

donderdag 18 juli 1996

Voor vandaag staat een uitgebreide wandeling op het programma. Om 7.00 uur bij de bus, iedereen, uitgezonderd Til gaat meer. Rit naar San Francisco Alto. Het weer is miezerig tot regenachtig. Optimistisch glibberen we aan, voor de inheemse bevolking zien we er waarschijnlijk uit als een stel maanwezens in onze regencapes en broeken.

Na ongeveer 1 uur lopen (inmiddels is het droog) wordt gestopt voor het ontbijt). Broederlijk zitten we op de stoep van de kerk ons eten te verdelen en delen. De slagzin op het kruis "500 jaar evangelisatie" brengen wij hier in praktijk. Doorlopen !! De bevolking onderweg is erg vriendelijk maar het lijkt wel alsof de "tam-tam" onze komst aankondigt. Marijke wil graag iets aan onze opvoeding doen en laat ons een school bezoeken. Dolle pret aan 2 kanten ! Zowel het snoepjes uitdelen van Paul en Irene als de verreijker van Bram zorgen voor veel plezier. Ook worden nog 2 weverijtjes bezocht op deze route. Om ongeveer 13.30 uur is iedereen in Totonicapan, sommigen arriveren zelfs per lokale bus, een bijzondere ervaring !

Na de inwendige mens versterkt te hebben vertrekt onze bus om 14.30 uur. (Paul Korver had zelfs kans gezien zijn schoenen al te laten poetsen !) We gaan naar lago de Atitlan, het weer is erg regenachtig, de weg bochtig, mistig en steil en soms is de weg weg !!

Om 17.00 uur aankomst in Panajachel, hotel Cacique Inn, een aangename verrassing in tropische plantengroei. Iedereen komt bijeen om onder het genot van een drankje te horen wat Marijke voor de komende dagen hier in petto heeft.

Paul heeft nog wat intrigerende vragen over Maya-ondergoed. (oplossing: hebben ze niet). Vanwege het slechte weer eten de meesten in het hotel, iets wat wel goed is, maar op amerikaans tempo wordt afgewerkt.

Op tijd rust voor vermoeide spieren en weer benieuwd naar de volgende dag.

Jannie Korver.

Dag 11. Panajachel > Solala > Panajachel

vrijdag 19 juli 1996.

Een stralende ochtend. We gaan naar Solala, een dorpje 8 km. van Panajachel op een hoogte van 2060 meter. Solala heeft volgens de Trottergids een boeiende markt, heel authentiek en kleurrijk. Je ziet hier Indianen uit alle dorpen rond het meer, een defilé van prachtige kleuren. De huipiles zijn geweven en versierd met borduurwerk in verschillende tinten rood. Rood is de dominerende kleur maar er zit ook groen, geel, blauw en roze in. Ze worden gebruikt voor van alles, om fruit uit te stallen, om de baby in te wikkelen, om zich te beschermen tegen de zon, om eten in te pakken etc...

De mannen dragen een rijk geborduurd overhemd, een rode broek tot net onder de knieën, schoenen met hakken en vierkante neus, daarboven een soort wollen jasje. Op 't hoofd een Cowboyhoed. De markt zou een staalkaart zijn van al 't moois dat de dorpen rond 't meer te bieden hebben, geweven stoffen, riemen met borduurwerk, versierde huipiles, broeken, hemden, dekens etc. Het leek ons schitterend om over deze markt te slenteren, te bieden en te kopen.

Zo was 't inderdaad ook, een markt met allerlei prachtig geklede mensen, veel stoffen, riemen, dekens maar ook groenten, fruit vis en vlees. Er werd weer goed ingekocht, we zagen Marianne onderhandelen over huipiles bij de kraam waar wij een aantal riemen kochten. Marijke kocht een schitterend geweven herenhemd. Anneke daarentegen zag 2 borden voor 't kamperen maar daar was Bram 't niet mee eens en Ger niet te vergeten 3 vestjes, 2 broeken en een jasje; zou hij z'n vakkleding aangevuld hebben ?

Tegen dat we terug naar de bus moesten hebben we nog even ene lokale cantina opgezocht, 'n cerveza gedronken en als hapje hierbij kregen we stukjes ananas.

In de middag waaierden we allemaal uit. Wij moesten geld halen, dus naar het dorp via de Av. Santander, daar keek je weer je ogen uit. Han, Leo, Annette, Til en Jos wandelden langs 't meer naar San Catharina Palopo, Til keerde halverwege terug en de rest liep verder via de "grote weg". In San Catharina waren weer verschillende weverijtjes, waar Annette een schattig vestje heeft gekocht. Op de terug weg zijn ze met een pick-up thuis gebracht. Servando en Henny hebben naar huis gebeld; 200 quetzales voor 3 minuten. Dan kun je beter faxen dat zag je wel aan Marijke, zij kreeg een fax van wel 3 meter lang, wat daar wel niet ingestaan moet hebben.

's Avonds weer een eettent opgezocht, Casablanca (ook hier viel het licht uit). Ger en Pia hadden hetzelfde idee. Pia was in een sloot gevallen, gelukkig niets ernstigs gebeurd.

Voor ons was 't weer een bijzondere dag en we zijn benieuwd naar morgen.

Irene van Gool

Dag 12. Meer van Atitlan

zaterdag 20 juli 1996

Vandaag geen bus maar voor de verandering een hele dag op het meer van Atitlan. Een uur varen richting San Pedro La Laguna, geplakt tegen de heuvels van de vulkaan waar de Max Havelaar koffie groeit. Via de hoofdstraat met opvallend weinig winkeltjes kwamen we bij de markt waar alleen groenten en huishoudelijke artikelen werden verkocht. We kochten grote bananen "tres voor dos", zetten onze wandeling voort en belandden in een kerkje. Zoals zo veel kerkjes die we tot nu toe gezien hebben weten de mensen met weinig middelen er een uitbundig geheel van te maken. Op de terugweg naar de boot zien we een uithangbord "Galeria". We lopen er naar toe en komen in de woonruimte die gebruikt wordt als expositie-ruimte van schilderijen met typisch guatemalteekse tafereeltjes, vrouwen handelend op straat, vrouwen op 't land. Na een rondgang bedanken we de jongen die de deur voor ons opende en we gaan op zoek naar het water. We komen in een winkeltje dat gerund wordt door een vrouwtje dat gehandicapt is. 't Duurt even voordat we onze blikjes en het water hebben. Dan komt 't afrekenen; zij kan niet zo gemakkelijk schrijven en wij begrijpen de taal niet altijd even goed. Met vereende krachten lukt het en voorzien van water en vruchtendrankjes verlaten we 't winkeltje op weg naar de boot voor 't volgend dorpje.

Dat wordt Santiago Atitlan. We zitten op de voorplecht en zien het dorpje langzaam dichterbij komen. Een schitterend gezicht maar het kost ons wel een natte broek. Wat een verschil met San Pedro ! We worden al vanaf de aanlegsteiger begroet met fluitjes en armbandjes. Langs een haag van winkeltjes van waaruit men ons toeroept lopen we naar het centrum, onderweg van het ene winkeltje naar het andere slingerend. Marijke had ons gewaarschuwd goed af te dingen, ze achtervolgen je tot op de boot en dan heb je de laagste prijs. We hebben even genoeg van lappen en bieden en loven en gaan op zoek naar Maximon. Een lokale heilige die iedere keer weer van plaats wisselt. We worden er naar toe gebracht door een meisje dat ons geen armbandje kon slijten en probeerde of ze ons de weg kon wijzen. We treffen Maximon aan in een rokerig schuurtje dat versierd is met alle mogelijke gekleurde slingers. Maximon zelf is een westers uitziende romp met veel cowboy hoeden op elkaar gestapeld op z'n hoofd, behangen met stropdassen waar tussen je geld kan steken en een grote sigaar in z'n mond. Af en toe krijgt hij een borreltje gevoerd. We treffen net dat erbij een man een geest of ziekte wordt uitgebannen. Hij krijgt een blauwe mantel om die uit een kist te voorschijn wordt gehaald, krijgt een van de hoeden met een sjaal eraan op en wordt bewierookt, zo erg dat we elkaar door de mist van de wierook nauwelijks nog kunnen zien. Een Nederlandse vrouw die er in haar eentje was, vond het toch wat beangstigend en sloot zich bij ons aan. "Ik ben even jullie dochter" zei ze. Met z'n vieren zijn we over de markt geslingerd; terug richting boot. 't Blijkt dat we nog wat extra tijd hebben voor een cola en een toiletstop want de bediening in het restaurant is erg traag.

Op weg nu naar het laatste dorpje van vandaag San Antonio Palopo. De kleding is hier weer heel anders maar op een coöperatie na die op originele, ambachtelijke wijze werkt; westerse patronen verwerkt, valt er weinig te beleven.

Terug naar het startpunt Panajachel. Op de boot is het erg rustig, bijna iedereen zit te knikkebollen. Een hele dag buiten op 't water maakt de mens ook lekker rozig.

Een lekkere douche doet wonderen blijkt want 's avonds op zoek naar een restaurantje zie we zo hier en daar "onze mensen" zitten genieten van de laatste avond in Panajachel.

Annette Bogstra.

Dag 13. Panajachel > Chichicastenango > Antigua

zondag 21 juli 1996

Op de route Panajachel-Antigua bezoeken we in de ochtten Chichicastenango. Wat de Albert Cuyp is voor Amsterdam, is Chichicastenango voor Guatemala. Elke donderdag en elke zondag brengen duizenden autochtonen en toeristen een bezoek aan de fameuze indianenmarkt, waar o.a. levensmiddelen, textiel, schoenen, cassettebandjes en levende kippen en hagedissen worden verkocht. Chichi, zoals de plaats meestal wordt genoemd, ligt op bijna 2100 meter hoogte in het departement del Quiché en telt ongeveer 8000 inwoners. Deze behoren vrijwel allen tot het Quiché-volk, de zuiverste nazaten van de Maya's ten tijde van de conquista, de belangrijkste bevolkingsgroep van Guatemala. Door de ge-isoleerde ligging van Chichi, midden in het hooggebergte hebben de Quichés hier sinds de komst van de Spanjaarden een vrij autonome ontwikkeling kunnen doormaken. Allerlei "heidense" ritens en tradities treft je er ook nu nog aan. De stad is met haar spierwitte huizen, de met kasseien bedekte starten en de in kleurrijke jurken en broeken gestoken inwoners bijzonder fotogeniek.

Het centrum van de stad is het grote Plaza Central. De grootste "attracties" aan het Plaza Central zijn ongetwijfeld de twee tegenover elkaar gelegen kerken, Iglesia de Santo Tomas en de Casilla del Calvario, beide uit de 16e eeuw. San Tomas is de schutspatroon van Chichi en de plaats wordt derhalve ook wel naar hem genoemd. In de aan de "ongelovige" apostel opgedragen kerk is een sybiose ontstaan tussen het Spaan katholicisme en de oude Mayaanse ritens, wat o.a. tot uiting komt in de Mayaanse gezangen, de brandende kaarsjes op de vloeren en de op het altaar gedeponeerde rozen-doornen en dennennaalden. De mis wordt hier nog ieder weekend in het Quiché opgedragen. Alleen vooraanstaande clericalen en "chuchkajaues" (leiders van de verschillende Mayaanse-katholieke broederschappen, waar Chichi er 14 van telt) mogen door de voordeur van de kerk naar binnen. Alle anderen moeten genoeg nemen met de zij-ingang. Binnen kun je genieten van het prachtige, barokke interieur en van het enthousiasme van de devote indiaanse gelovigen. In de Casillo del Calvario gaat er alles eender aan toe, zij het dat dit gebedenhuis veel kleiner is dan de Santo Tomas-kerk. De begraafplaats Campo Sante (heilige grond) ligt beneden aan de heuvel, twee blokken (ongeveer 500 meter) ten westen van Plaza Central. De rijkere families begraven hun doden in grafkapellen of bovengrondse grafkelders. De meeste Indianen liggen in witgekalkte heuvels van aarde met daarop een houten of stenen kruis.

Na een ochtend waarin wederom de resp. Verzadigingsniveau's v.w.b. kleur, geur en geluid zijn overschreden, vervolgen we onze weg; bestemming Antigua, eens de hoofdstad van Guatemala.

Guus Meulenbroeck.

Dag 14. Antigua

maandag 22 juli 1996

Eerste indruk: een rustige voorname stad, welvarend en heel kleurig. Laagbouw en heel veel ruïnes. De huizen hebben vaak wat overhangende daken met dakbalken en tegels ertussen. Toen we uit het hotel kwamen liepen we al snel tegen de ruïne aan van San Sebastian waarvan alleen de façade nog overeind stond, leuk versierd met o.a. rozetten. Daarna de La Merced kerk. Op het eerste gezicht vonden we de kerk niet mooi althans de buitenkant niet. Maar toen we nog eens goed keken vond ik de guirlandes in het bovenportaal toch wel mooi uitgevoerd. De hoepel en de leeuwen waren vanaf Santa Catalina pas goed te zien. De nonnen konden door de boog van de ene kant van de straat naar de andere kant lopen zonder gezien te worden. In de kerken nemen de mensen de fietsen mee naar binnen tijdens de diensten !

De kathedraal: een indrukwekkende façade die de indruk wekte van latten en karton gemaakt te zijn zoals gevels in een filmstudio, dat kwam doordat je door de ramen de lucht kon zien. Het schip van de kathedraal wordt gerestaureerd en dat kan zo te zien nog jaren duren want het was een heel groot gebouw. Overall staan grote houten stutten en stellages maar hier en daar zijn er toch al bogen en gewelven klaar. Op sommige pilaren kun je de versieringen nog zien; allerlei randjes (bladeren, figuren) boven elkaar.

Van de andere ruïnes hebben we eerst La Recolecion gezien, achter het busstation en de markt. Het was er heerlijk rustig, we waren de enige bezoekers. Verder vooral veel hagedissen op de grote brokken bakstenen. Een torentje stond, of staat, weer overeind, een boog hangt er half over heen, een mooi gezicht. Ook de tuin lag er prachtig bij; de kaartjes verkoper moest ook voor de tuin zorgen, we zagen hem het gras maaien.

De universiteit; een prachtig gebouw nu eens zonder heiligen en aanverwante zaken. Binnen was een collectie schilderijen te zien die mij niet aanspraken, behalve de Titiaan die er ook hing. Ik heb met verbazing naar een schilderij gekeken waarop Adam en Eva te zien waren met als achtergrond Jesus aan het kruis boven een soort fontein. In een van de zaaltjes was een muurschildering te zien, waarop een promotie te zien was. De promovenden gingen er na de hele ceremonie op een paard vandoor. De studenten zaten als poppen (zwart met een witte kraag) in de college banken. De professoren hadden toen ook al toga's aan. Jammer dat het teveel tijd kostte om de spaanse onderschriften te ontcijferen.

Santa Clara, prachtige flora, die nonnetjes moeten het daar op de patio heel goed gehad hebben. Op het plein bij de kerk zaten vrouwen te weven, het weefgetouw vast gemaakt aan de palmen.

San Francisco, hele grote kerk, opvallend vond ik de twee portalen boven het altaar met in elk een beeld. Het leek of die beelden zich zo tot de menigte konden richten. verder een aangeklede Maria; wit met blauwe jas, sluier en strooien hoedje. Toch aangekleed door Indianen. En dan natuurlijk heel veel boetiekjes en galerieën.

DD Vischers-Maassen B. Scheymans

Dag 15. Antigua > Flores

dinsdag 23 juli 1996 Antigua

Het is kwart voor vier in de morgen. De stad lijkt nog in diepe rust, het is stil, heel stil in het hotel. Ik stap uit bed, maak een kattewasje, kleed me aan en kijk of mijn buurman ook al wakker is. Ja, alles okee. Om kwart voor vijf sta ik op straat zoals afgesproken voor het hotel en wacht op 't busje wat me een eind op weg zal brengen naar de Pacaya. De Pacaya is een vulkaan ten zuiden van Guatemala stad en is 2552 meter hoog. De beklimming van de top hiervan is vandaag mijn reisdoel. Het is nog donker, langzaam breekt de dag aan, het wordt lichter en lichter in het Oosten. De zon zal weldra opkomen van achter de heuvels vandaan en zal zijn warmte weer uitstralen over ons. Het is kwart over vijf als 't busje me meeneemt. Vergezeld van Han, Lenie, Marijke, Annette, Klaas en Bram vertrekken we naar de voet van de vulkaan. Na 2 uur rijden zijn we er. Onderweg aan de rand van Guatemala stad wordt er even gestopt voor een eerste visuele kennismaking met het reisdoel.

Even vlug een foto maken en we gaan weer verder. We rijden om de stad heen en om om 7.15 uur de parkeerplaats te bereiken vanwaar we te voet verder zullen moeten.

Vanaf hier krijgen we nog 2 extra gidsen mee, deze zijn voorzien van hun onafscheidelijke machete, zo'n mes van ongeveer 60 cm. lengte wat voor alle doeleinden geschikt is. Het laatste half uur met het busje ging over zeer slechte weg maar wat voor ons ligt slaat alles. We moeten vanaf nu nog 1½ uur omhoog. Het gaat hoger en hoger en nog eens hoger over een rotsachtige bodem bedekt met losse rotsstenen, brokken lava en zo. Het is klimmen en klimmen 90 minuten lang. Het lijkt of er geen eind aankomt. Over paadjes van naar schatting 30 cm. breed en hier en daar 50 cm. diep door een prachtig natuurgebied met om ons heen soms heel mooi vogelzang. Inmiddels is de zon al aardig opgekomen. Als we halfweg zijn maakt onze chauffeur/gids en wijst ons op een boom van bijzondere houtsoort en medische eigenschappen. Van hieraf wordt de groep een beetje compacter gehouden i.v.m. onze veiligheid. Het valt me op dat onze voorste gids gewapend is met in zijn rechter hand, met zakdoek afgeschermd, een pistool en in zijn linker hand een paar kogels. Samen met de 2 andere gidsen, machete dragers, voel ik me goed beschermd. Kennelijk is deze uitrusting hier noodzakelijk. Naast deze bescherming hebben we ook gezelschap van twee hondjes die ons volgens door het naast 't pad liggend struikgewas.

Na goed een uur klimmen door het groen, bereiken we open terrein en zien we de "muil" van de Pacaya pas echt goed. Ik schrik er toch wel een beetje van, zo'n kale spits, moet ik daar tegen op het lijkt haast onmogelijk. Een enorme berg, helemaal kaal met een helling van naar schatting 45 tot 60 graden. Het zal me benieuwen. Aan de noordkant zie ik een park van zendmasten voor radio, T.V. en seismografische waarneming.

Na hergroepering beginnen we aan de laatste etappe. Overigens volgens een aanwijzing waarschuwingsbordje op eigen risico i.v.m. zwaveldampen. Het gaat voetje voor voetje verder omhoog door het losse vulkaan-as. Achter de gids aan bereik ik af en toe terug schuivend de top. Gelukkig heb ik de wind mee want het stuif-as snijdt op de blote lichaamsdelen, ik heb mijn bril afgezet anders is hij straks gezandstraald. Hè, hè gelukkig ik ben er, eerst even uitblazen.

Om me heen kijkend wordt de moeite al beloond met een schitterend uitzicht. Het waait erg hard, gelukkig uit eem goede richting zodat de uit de kraterwand ontsnappende zwaveldampen van me weg waaien.

Voor me ligt een krater van naar schatting 350 meter doorsnede. De diepte kan ik niet zien omdat ik niet zover over de rand kan kijken zonder in de krater te vallen. Een prachtig kleurrijk gat zo'n krater met kleuren geel, bruin, rood, groen, grijs, zwart, afhankelijk hoe het zonlicht er in valt. Omkijkend zie ik de rest van de groep ook aankomen. Na ca. 10 minuten is de groep compleet boven en genieten evenals ik van de schoonheden om mij heen. Van hieraf zie ik de chauffeur/gids een etage lager liggen om voor ons de omgeving in de gaten te houden, je weet maar nooit. Na deze inspanning is het goed rusten. Ik ga even zitten en voel de warmte van de bodem onder me, dat is geen zonnewarmte maar komt duidelijk uit de onder mij liggende massa. Na een kwartiertje gaan we nog even naar een naast gelegen hoog punt voor het uitzicht aan de andere kant. Je kunt wel 30 km. ver kijken. Het is redelijk helder. Het waait hier zo lijkt het nog harder. Je kunt tegen de wind in gaan leunen zonder voorover te vallen.

Het is 10.15 uur als we beginnen aan de terug weg. Langs een andere helling als waar we langs naar boven gegaan zijn bereiken we meer glijdend dan lopend, diep tot over de enkels door de assen het eerste groen. Ik bereik samen met Han en een gids als laatste de groep. Marijke vraagt of we hier even mogen "picknicken". Dit vindt de gids niet verantwoord dus gaan we verder via dezelfde paadjes, als die we gebruikten naar boven, nu naar beneden. Ergens halfweg horen we stemmen. Even stoppen en luisteren, het blijken andere excursie-gangers naar de top te zijn. We gaan weer verder op weg naar het busje.

Na even wat gegeten en gedronken te hebben en de 2 machete-dragers bedankt en getipt te hebben stappen we in ons busje en hobbelen terug naar het hotel. Het is 13.30 uur als we daar aankomen en nieuwsgierig ontvangen worden. Ik vertel mijn ervaringen van onderweg en over het schitterende uitzicht. Ik had dit niet willen missen, weer een ervaring rijker geworden.

Nu eerst douchen want mijn kleren, huid, haar en oren zitten vol vulkaan-as. Met een hoofd vol herinneringen pak ik mijn bagage en verlaat Antigua op weg naar Guatemala stad en neem het vliegtuig naar Flores.

Leo de Folter.

Dag 16. Flores > Tikal

woensdag 24 juli 1996

Flores/Tikal = 16e dag

Lieshout 6 augustus 1996

De avond voor mijn verjaardag en weer gewend aan het dagelijkse ritme los ik mijn belofte in om de indruk van het bezoek aan het Maya-complex Tikal te beschrijven.

Het begin van die en elke dag is wakker worden. Het is een kort, onrustig nachtje geweest. De airco blaast stof, cementgeur en andere bouwactiviteiten naar binnen. Channel 5 ruikt lekkerder. Gelukkig komt er een kamer aan de voorkant vrij; uitzicht meer.

Na het ontbijt gaan we in een "intiem" busje richting Tikal. Ca. 60 km. De chauffeur heeft er zin in en gaspedaalt de lange rechte weg maar door. Ik hou m'n hart zo nu en dan vast, want een slapend paard, een dartele hond of ander gedierte kan de weg versperren. Op ca. 15 km. voor de ruïnes kom je bij de ingang van het "Parque Nacional de Tikal", een waar je stil van wordt. En daar heb ik op dat moment een vreselijke behoefte aan. Even een paar uren struinen door het groen, helemaal in gedachte met mezelf en de omgeving. Dat heb ik (hebben we) dan ook gedaan. Geen wetenschappelijke verhandeling over het waarom en het hoe van de Maya-tempels. Genieten van de geuren, geluiden, het zonlicht dat door de bomen speelt, de voor mij vreemde dieren observeren, apen bewonderen die als ballerina's op de muziek van krekels tegen de felle blauwe lucht van boom tot boom slingeren. Ik word er weer helemaal mens van. Al dat groen heeft een helende werking op lichaam en ziel.

Het betoverende van Tikal is de intimiteit van het park; ca. 16 km². Gemakkelijk te belopen en van een adembenemende schoonheid; dus zeer fotogeniek, vooral daar waar de ruwe restanten staan. Heuveltje op, heuveltje af, voor mij het mooiste complex tot nu toe. De dag vliegt voorbij. Door mijn hoogtevrees heb ik, na een verwoede poging, het fantastisch uitzicht boven op "Tempel van de maskers" gemist. Gerard merkt daarover op: soms moet je de Goden ook hun rust gunnen. Ik vind dit een geweldig excuus om mijn niet-durven positief uit te leggen, want voor mij is hoogtevrees iets kinderachtigs.

De terugreis is net zo straaljagerig als de heenreis. Zonder aanvaring zijn we weer snel bij het hotel. Pardon, hoezo hotel? Aan de voorkant wordt gebouwd, de receptie is een kale hal met een soort bali, binnen allemaal steigers. Ik heb bij het bekijken van de foto's me verbaasd afgevraagd of ik daar inderdaad overnacht heb. Het meer is echter mooi. Nadat Marian en Gerard het wagen om te zwemmen, ondanks de waarschuwing van Marijke, en er gezond weer uitkomen, besluit ik ook in plaats van een douche een duik te nemen. Heerlijk is het om vrij-uit een eind te kunnen zwemmen. 100% mond dicht is moeilijk; een beetje water zal niet zo erg zijn en dat is achteraf ook zo !

's Avonds Flores by night bekeken. 't Is een klein stadje op een eilandje in het Petèn Itzameer, verbonden met het vaste land door een 500 meter lange, vooral stoffige, dam. Op zich stelt het niet zoveel voor. Alleen wanneer de zon ondergaat en de laatste straaltjes licht het meer in een rood-paarse gloed zetten, dan heeft het toch iets romantisch.

Met een eenvoudig etentje, een paar glaasjes wijn en een toast op de verrukkelijke dag, sluiten we af.

Pia Heupink.

PS: voor verantwoorde historische en technische details; zie het rode boekje van Marijke.

Mijmering:
Steden door Maya's gebouwd
overwoekerd door het oerwoud
verborgen in de moederschoot
herontdekt voor de toeristenstoot ?

Dag 18. Flores > Playa del Carmen

vrijdag 26 juli 1996

Vandaag moet de laatste etappe afgelegd worden van de rondreis door het land van de Maya's.

In één ruk van de groene jungle van Tikal naar de blanken stranden met wuivende palmen van Playa del Carmen. Het beloofd een saaie rit zonder bijzonderheden te worden, dachten we. Start om 5.00 uur. Omstreeks 8.30 uur werd de grens met Belize bereikt.

De geroemde open grenzen en soepele formaliteiten van Belize hielden in dat iedereen, stuk voor stuk met zijn/haar paspoort langs een douane-beambte moest en zorgvuldig met de hand ingeschreven werd in het grote boek. Daarna werd een transitstempel in het paspoort gezet. Nou dat viel nog wel mee, op naar Mexico.

Stop, eerst nog de bus "zorgvuldig" ontsmetten. Dan nog een controle van de handbagage op fruit en andere etenswaar vol gevaarlijke ziektekiemen. Natuurlijk kwam er ondanks duidelijke instructies nog het nodige fruit te voorschijn. Afijn had die man het gevoel dat hij het niet voor niets stond te doen.

De reis door Belize verliep voorspoedig en met een bananen inkoopstop waren we ca. 11.30 uur bij de mexicaanse grens. Ook hier weer de ceremonie protocollair bij de douane van Belize. Iedereen stuk voor stuk weer uitgeschreven in een van de grote boeken van Belize.

Te voet de grens over naar Mexico. Daar stond de douane ons al handenwrijvend op te wachten. Eerst weer een entrada-formulier invullen, paspoort stempelen en door naar het volgende station. De bus werd weer ontsmet van alle beestjes uit Belize.

Daarna was 't tijd voor de grote truc met het stoplicht. Een soort Russische roulette waarbij iedereen op de knop moest drukken en je afgezonderd werd als 't licht op rood sprong.

Sommigen dachten dat dit hetzelfde functioneerde als de poortjes op de vliegvelden en gaven de schuld aan de steunzolen. Het bleek dat de bagage van de aldus geselecteerde personen grondig doorzocht moest worden.

Afleidingsmanoeuvres en omkoopjes hadden geen zin. De douane genoot met volle teugen. Nadat rechts en links een hand in een koffer was gestopt en alles in orde bevonden werd kon de hele heisa weer op de bus gesjord worden en werd de reis vervolgd naar Chemutal.

Hier werd overgestapt op een luxe bus en om 14.30 uur vertrokken we zacht zovend in de airconditioning en met videofilm naar Playa del Carmen. Omstreeks 18.30 uur kwamen we daar aan en werd de bagage in een aantal taxi's geperst en naar het hotel gebracht.

Na door Marijke bijgepraat te zijn had iedereen Playa del Carmen voor zichzelf.

Gerard van Gool